

Відокремлений структурний підрозділ Бобровицький фаховий коледж імені
О. Майнової Національного університету біоресурсів
і природокористування України

МОЛОДІЖНА НАУКА: ПРІОРИТЕТНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ І ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

**II МІЖВУЗІВСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

БОБРОВИЦЯ, 2024

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК І ГЛОБАЛІЗАЦІЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Бурдаш С.А., відділення Управління, соціальних наук та екології
спеціальність «Економіка», III курс
ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»
Науковий керівник – викладачка Рудник В.І.

Економічному зростанню та розвитку в новій глобальній економіці передували складна структурна перебудова інвестиційних потоків, об'єднання підприємств, трансформація виробничого процесу. Крім того, це вимагало ефективної інтеграції найсучасніших технологій у галузі інформації та зв'язку з метою підвищення конкурентних переваг. Усе це сприяло докорінній перебудові економічного суспільства. Роль інновацій як каталізатора, що приводить в рух двигун економічного зростання, можна визнати фундаментальною незаперечною істиною нової глобальної економіки.

Крім того, ключова роль людських ресурсів країни та унікальна економічна цінність її людського капіталу відображаються в рівні освіти та технічних навичках населення і є важливою передумовою для розширення можливостей нової економіки, заснованої на нових знаннях. Навчання протягом усього життя та постійне підвищення кваліфікації, а також структурна реорганізація робочого місця стали важливими параметрами сучасного економічного профілю країни. Економіка, заснована на знаннях, підкріплюється технологіями, людським капіталом, дослідженнями та розробками, які сприяють підвищенню рівня продуктивності та економічних показників. Двигуном нової економіки є технології, а її «валютою» – людський капітал. Продуктом нової економіки є знання, а їх ринком є віртуальний ринок Інтернету.

Структурні перетворення нової глобальної економіки не обмежуються економічними параметрами. Вона однаково проникає в те, як ми живемо, вчимося, працюємо, інвестуємо, відпочиваємо, виконуємо свої обов'язки, впливаємо на формування державної політики та спілкуємося один з одним. Державні послуги, охорона здоров'я, освіта, банківська справа та електронна комерція перебувають на початку інформаційної революції завдяки можливості практично миттєвого доступу до інформації, послуг та продуктів з усього світу. Швидкість змін і масштаби структурних перетворень є рисами цих економічних структурних перетворень, темпи яких є дуже швидкими в історії людства. Інформаційно-комунікаційні технології ХХІ ст.

уможливили скорочення часу та простору. Нова інформація та електронні можливості визначають нові параметри та розширюють межі економічних зв'язків.

Глобалізація не є новою концепцією. Вона розвивалася і видозмінювалася протягом століть, відображаючи пріоритети та прагнення різних поколінь. Глобальне прагнення націй до геополітичних, економічних, військових та торгових вигод охопило майже всі країни світу. З незапам'ятних часів процес глобалізації приймав різні форми і проходив у різних напрямках. Подорожі Одиссея, описані Гомером в Одиссеї. Вавилонська імперія, яка простягалася над Месопотамією в Західній Азії між річками Тигр і Євфрат із 1894 р. до н. е. до 1595 до н. е., а потім з 625 р. до н. е. по 539 р. до н. е., коли її влада досягла Палестини. Завоювання Олександра Македонського (356–323 рр. до н. е.), який заснував імперію, що включала частини Європи, Африки та азіатського континенту до Індії. Наприкінці 3 ст. до н. е. римляни розпочали завоювання Балканського півострова у пошуках заліза, міді, дорогоцінних металів, врожаю та рабів. Це започаткувало Римську імперію, яка проіснувала з 27 р. до н. е. до 476 р. н. е. і об'єднала єдність та різноманітність Сицилії, Іспанії, Македонії, Греції, Єгипту, Північної Африки, Сирії, частин Малої Азії, Галлії та Великобританії. Візантійська імперія існувала з 395 до 1453 р. н. е. і охоплювала Близький Схід, Північну Африку та Іспанію.

Цей короткий і вибірковий географічний огляд історії глобалізації є свідченням незмінності прагнення людства до глобалізації. Завдяки відкриттям та експлуатації нових земель, військовому завоюванню, анексії прилеглих територій та підписанню сучасних багатосторонніх угод про вільну торгівлю процес глобалізації є безперервним в історії людства, що розвивається. Неухильний розвиток глобалізації знайшов вираження у геополітичних та економічних амбіціях воєнних, економічних і політичних наддержав за допомогою війн, колонізації, політичного та економічного панування, а останнім часом – за допомогою міжнародних економічних зв'язків та багатосторонніх торгових угод. Історія свідчить про те, що гонитва за глобалізацією часом здійснювалася за допомогою сили меча на полі бою, за допомогою державного перевороту, підписом на міжнародних угодах.

Сучасна фаза глобалізації має безліч вимірів: економічний, соціальний, політичний, культурний, релігійний та екологічний.

Глобалізація була викликана технологічними змінами та фінансовою лібералізацією і підтримується розумінням того, що відкрита, ліберальна та заснована на

правилах міжнародна торгова та фінансова система необхідні для глобального економічного прогресу. Нова економіка стала глобальною за своїми масштабом і змістом. Вільний потік капіталу, робочої сили, товарів та послуг у зонах вільної торгівлі, розвиток нових фінансових інструментів та інститутів, а також миттєвий доступ до інформації та зв'язки через нові цифрові мережі створили повністю інтегровану глобальну економічну систему величезних масштабів і можливостей, досягли вищого рівня міжнародної економічної взаємозалежності та зв'язків, ніж будь-коли раніше.

Все більш пов'язана глобальна економіка вимагає активного просування міжнародного економічного співробітництва, можливостей вільної та справедливої торгівлі для розвинених країн, країн що розвиваються, реформи міжнародної фінансової системи, підтримання темпів структурних економічних реформ і заохочення економічного зростання, і навіть викорінення бідності у найбідніших країнах.

Революція в галузі інформаційних технологій докорінно змінила структурні параметри та методи роботи більшості національних економік. Перехід від індустріального століття до століття інформації призвів до реструктуризації робочого середовища, створення нових економічних інститутів та перебудові макроекономічної системи. Роль інформаційних та комунікаційних технологій у новій економіці була ключовою.

Нова світова економіка XXI ст. глибоко і докорінно змінила економічний, соціальний, освітній і політичний ландшафт. Він складається з поєднання взаємодіючих сил: глобалізації, лібералізації торгівлі та революції в галузі інформаційних технологій та комунікацій. Глобалізація стерла національні кордони, вільна торгівля посилила економічну інтеграцію, а інформаційна та комунікаційна революція зробила географію і час несуттєвими.

**Відокремлений структурний підрозділ
«Ніжинський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»**

**СТУДЕНТСЬКА НАУКА У ХХІ СТОЛІТТІ: ВИКЛИКИ,
ПРОБЛЕМИ ТА МАЙБУТНІ
ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали
Всеукраїнської студентської
науково-практичної конференції**

29 жовтня 2024 року
м. Ніжин

ESG – ПРИНЦИПИ ТА ЇХ ВАЖЛИВІСТЬ ДЛЯ МАЙБУТНЬОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Ольга БАБІЙ, студентка ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

Науковий керівник: Валентина РУДНИК, викладачка-методистка, викладачка циклової комісії спеціальних економічних дисциплін ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

На сучасному глобальному ринку інвестори все більше орієнтуються на підприємства, які дотримуються принципів сталого розвитку та ESG-стандартів. Аббревіатура ESG перекладається: Environmental (екологічний), Social (соціальний) та Governance (управління). Це показники, за допомогою яких оцінюється вплив діяльності бізнесу на довколишнє середовище, суспільство, а також якість корпоративного управління. Ці чинники характеризують сталість та доброчесність господарювання. За цими критеріями інвестори ухвалюють рішення щодо вкладення інвестицій та підтримки бізнес-проектів.

Сьогодні важливість ESG може здаватися другорядною на тлі регулярних обстрілів і руйнувань українських міст. Проте, для відбудови пошкоджених і зруйнованих територій будуть потрібні значні фінансові вкладення, зокрема від міжнародних партнерів. Отримати доступ до міжнародного фінансування без дотримання ESG-стандартів буде досить складно, оскільки ці вимоги висуваються не тільки до України, але й до інших країн, які планують залучати міжнародні інвестиції.

ESG-стандарты - це необхідні умови для співпраці з іноземними партнерами, такими як DFC, Світовий банк, ЄБРР, IFC. Без дотримання цих стандартів українська економіка може втратити доступ до зовнішньої допомоги. Окрім того застосування ESG-стандартів можуть сприяти зниженню відсоткових ставок на запозичення.

Окремі ESG-фактори враховуються організаціями у своїй діяльності достатньо давно. Вони мають розвинену законодавчу базу та систему обліку. До традиційних тем відносяться енергозбереження та ефективність використання ресурсів, відходи, охорона праці та промислова безпека, права людини (у тому числі трудові права), благодійність, корпоративне волонтерство, корпоративне управління, антикорупційна діяльність. До нових викликів відносяться циркулярна економіка, «зелене» фінансування, зміни клімату, біорізноманіття, інклюзивність, гендерна рівність, ділова етика, взаємодія з партнерами, «зелені» державні закупівлі, нефінансова звітність. Нормативна правова база за даними факторами відсутня або знаходиться на ранніх стадіях розвитку, а система обліку не застосовується чи застосовується фрагментарно.

Оскільки суб'єкти підприємницької діяльності не можуть функціонувати відокремлено від зовнішнього середовища, тому що підприємницька діяльність це завжди взаємодія з інвесторами, постачальниками, кредиторами, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами, то виникає необхідність подання інформації про їхню діяльність. Обов'язок складати публічну бухгалтерську (фінансову) звітність суб'єктами господарювання виникає згідно чинного законодавства. Така звітність є

інформаційною моделлю фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності. Інформація цієї моделі, подана у вигляді звітних показників, є джерелом при оцінці (аналізі) функціонування підприємства, його господарської та фінансової діяльності.

Обов'язкові вимоги щодо розкриття нефінансової інформації розробляються та затверджуються на національному чи наднаціональному рівні. У Європейському союзі консультативною групою з фінансової звітності розроблено Директиву про корпоративну звітність в галузі сталого розвитку, в рамках якої встановлені обов'язкові критерії для розкриття нефінансових факторів, а також критерії віднесення організацій, які повинні розкривати нефінансову інформацію.

Прагнення бізнесу до підтримки та реалізації ініціатив у сфері досягнення цілей сталого розвитку одержало назву «корпоративна соціальна відповідальність» (КСВ) [1].

При розгляді змісту КСВ та реалізації заходів у сфері сталого розвитку можна виділити три підходи:

- Соціально значущий характер основної господарської діяльності підприємства, який полягає у виробництві продукції та послуг високої якості, своєчасній сплаті податків і зборів, виплаті заробітної плати, дотриманні вимог з охорони праці. Як правило, всі витрати, пов'язані з такою діяльністю, враховуються при розрахунку оподатковуваного прибутку, що дає податкову економію.

- Діяльність з розвитку внутрішнього та зовнішнього середовища понад законодавчо встановлені вимоги. При цьому підприємство реалізує різні соціальні програми в межах стратегії свого розвитку. Цей підхід передбачає підвищення рівня кваліфікації працівників, їх профілактичне лікування, розвиток соціальної сфери. Витрати, понесені щодо такої діяльності не завжди враховуються при оподаткуванні прибутку. Отже, вони можуть бути зроблені тільки в умовах достатнього рівня рентабельності підприємства.

- Зусилля підприємства мати високу репутацію соціально відповідальної організації, оскільки це підвищує її впізнаваність на ринку та конкурентоспроможність. У цьому випадку підприємство бере активну участь у формуванні високих суспільних стандартів, наприклад, як-от якість освіти, благодійність [2].

Практики все більше дотримуються думки, що соціально відповідальна поведінка та розкриття інформації в цій галузі сприяє формуванню позитивного іміджу підприємства; дозволяє залучити висококваліфікований персонал та зарубіжних бізнес-партнерів; підвищує інвестиційну привабливість бізнесу та ймовірність успіху виходу на міжнародні ринки.

Для комплексної оцінки ризиків стандартна фінансова звітність перестала бути достатньою. Це орієнтує бізнес на розкриття інформації в галузі сталого розвитку. Тому виникає необхідність складання та подання зацікавленим користувачам нефінансової звітності, що розкриває наміри та зусилля в соціальній та екологічній сфері, а також у сфері корпоративного управління.

Література:

1. Свірко С., Баришнікова О. Звітність сталого розвитку як засіб відображення стану економіко-екологічної безпеки підприємства. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2015. № 33 (3). С. 5–17.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Вікторія МИСЬКІВ, студентка ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

Науковий керівник: Валентина РУДНИК, викладачка-методистка, викладачка циклової комісії спеціальних економічних дисциплін ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

На сьогодні важливими аспектами досліджень є: основні напрями економічного розвитку України у повоєнний період після збройного конфлікту; аналіз економічних викликів, які виникли внаслідок війни, та шляхи їх подолання; ключові тенденції економічного відновлення, пріоритетні галузі та інструменти державної політики для стабілізації та зростання економіки.

Економіка України зазнала серйозних руйнувань внаслідок війни, що розпочалася в 2022 році. Збройний конфлікт спричинив значні втрати виробничих потужностей, руйнування інфраструктури, зниження рівня життя населення та відтік робочої сили. Однак, після завершення активних бойових дій постане необхідність аналізу ключових економічних викликів та надання пропозицій стратегій для їх подолання; планування відбудови та створення умов для стійкого економічного розвитку; визначення пріоритетів економічної політики та дослідження шляхів подолання викликів для відновлення економіки.

Тема повоєнного відновлення економік є предметом численних досліджень у світовій практиці. Науковці та економісти вивчають приклади відновлення економік після Другої світової війни, воєнних конфліктів у Югославії, Іраку та Сирії. У цих дослідженнях висвітлюється роль міжнародної допомоги, економічних реформ та інституційних змін у відновленні зруйнованих економік. Для України важливими є дослідження, які акцентують увагу на стабілізації макроекономічної ситуації, розвитку інфраструктури, залученні інвестицій та модернізації ключових галузей.

Основними економічними викликами після завершення війни є:

- Руйнування інфраструктури: внаслідок війни значна частина транспортної, енергетичної та промислової інфраструктури буде знищена. Відновлення цих об'єктів вимагає великих фінансових ресурсів та часу.

- Втрата людського капіталу: через війну відбувся відтік кваліфікованих працівників за кордон, зниження рівня освіти та професійної підготовки.

- Зниження промислового виробництва: війна негативно вплинула на виробничі потужності, зокрема в таких галузях, як металургія, хімічна промисловість та машинобудування, які традиційно були рушіями української економіки.

- Інфляція та макроекономічна нестабільність: значні витрати на ведення війни та відновлення призвели до високого рівня інфляції та бюджетного дефіциту.

Для успішного відновлення економіки України необхідно буде реалізувати декілька стратегічних напрямів, а саме:

- Відновлення інфраструктури: реконструкція транспортних коридорів, енергетичних мереж та промислових зон є пріоритетним завданням для держави. Необхідне залучення міжнародних партнерів та інвесторів для фінансування масштабних інфраструктурних проєктів.

- Державні програми відновлення: Україна вже розробляє програми з відбудови зруйнованих територій. Важливим є координація цих програм із місцевими органами влади та міжнародними донорами, що дозволить ефективніше використовувати ресурси.

- Залучення іноземних інвестицій: створення сприятливих умов для інвестиційного клімату через покращення правової бази, гарантії захисту прав власності та зменшення регуляторних бар'єрів є ключовими елементами для залучення капіталу в економіку.

- Реформи у фінансовому секторі: необхідність стабілізації банківської системи та проведення реформ у фінансовій сфері сприятиме відновленню кредитування та зниженню рівня інфляції. Стабільна фінансова система є важливою умовою для довгострокового економічного зростання.

Серед пріоритетних галузей для економічного повоєнного зростання можна виокремити наступні:

- Агропромисловий комплекс: Україна має значний потенціал у сільському господарстві. Відновлення та модернізація сільськогосподарського виробництва може стати ключовим фактором для економічного зростання.

- Відновлювальна енергетика: інвестиції у розвиток зеленої енергетики, зокрема вітрових та сонячних електростанцій, дозволять зменшити залежність від викопного палива та сприятимуть екологічно сталому розвитку.

- ІТ-сектор: технологічні компанії в Україні показали свою конкурентоспроможність навіть під час війни. Розвиток ІТ-індустрії може сприяти створенню нових робочих місць та збільшенню експорту.

- Будівельна галузь: відновлення зруйнованих будівель та інфраструктури стимулюватиме попит на продукцію будівельної галузі, що позитивно вплине на економічний розвиток.

Також, Україна потребуватиме активної міжнародної підтримки для відбудови економіки. Це включає фінансову допомогу, кредити на пільгових умовах, технічну допомогу та сприяння у залученні інвестицій. Важливу роль у цьому відіграють такі організації, як Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський Союз та інші міжнародні фінансові інституції.

Економічний розвиток України у повоєнний період є складним, але водночас і перспективним процесом. Відновлення інфраструктури, залучення інвестицій, проведення реформ та підтримка міжнародних партнерів створюють фундамент для стійкого зростання. Пріоритетом державної політики повинна стати модернізація економіки, розвиток людського капіталу та підтримка ключових галузей, таких як агропромисловий комплекс, енергетика та ІТ-сектор.

Проблеми та перспективи розвитку освіти, науки та технологій в Україні та світі

Збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної
конференції

07 листопада 2024 р.

БІДОЛАХ Софія

здобувачка освіти 2 курсу
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Науковий керівник:

РУДНИК Валентина,

викладачка спеціальних економічних дисциплін
ВСП «Бережанський фаховий коледж
НУБіП України»

НЕОБХІДНІСТЬ ОБЛІКУ ІНФЛЯЦІЙНОГО ЗНЕЦІНЕННЯ ГРОШЕЙ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСАМИ

Облік інфляційного знецінення грошей відіграє важливу роль в управлінні фінансами, оскільки воно може суттєво впливати на купівельну спроможність грошей та прийняті фінансові рішення. В умовах інфляції ціни на товари та послуги зростають. Це означає, що за ті ж гроші можна купити менший обсяг активів. Інфляційні процеси можуть призвести до зменшення вартості заощаджень та інвестицій. В цілому, розуміння впливу інфляції на управління фінансами допомагає приймати більш усвідомлені рішення та захищати свої фінансові інтереси від негативних наслідків.

Дослідження наукової літератури дозволило виділити такі важливі аспекти впливу інфляції на управління фінансами:

1. Купівельна спроможність. Інфляція скорочує купівельну спроможність грошей, оскільки за ті самі гроші можна купити менше товарів та послуг. Це означає, що заощадження та доходи можуть втрачати свою вартість з часом.

2. Інвестиції. Інфляція може впливати на прибутковість інвестицій. Деякі активи, такі як нерухомість, золото та акції компаній з високою прибутковістю, можуть бути захищені від інфляції краще за інші. Тому важливо враховувати інфляційні показники при прийнятті рішень про інвестування.

3. Зобов'язання. Інфляція може впливати на вартість довгострокових фінансових зобов'язань. В умовах високої інфляції борги можуть втратити свою вартість швидше, ніж очікувалося, що може вплинути на фінансове становище кредиторів.

4. Стратегія управління фінансами. Управління фінансами за умов інфляції вимагає розроблення відповідної стратегії. Це може включати інвестування в активи, які захищені від інфляції, а також регулярний перегляд фінансових рішень та стратегій [1].

Це дозволяє зробити висновок про те, що інфляція має значний вплив на фінансову діяльність та фінансовий стан організації, на її бухгалтерську звітність та, відповідно, на економічні рішення користувачів цієї звітності. Інфляція істотно впливає на достовірність інформації, яка подана в бухгалтерській звітності. Незастосування методики оцінки активів та зобов'язань щодо їх реальної вартості при формуванні звітності призводить до спотворення даних, що відображають фінансовий стан організації.

Одним з основоположних принципів складання звітності за національними стандартами України є принцип відображення облікових об'єктів за первісною вартістю (ціна придбання, фактична або історична вартість). Тобто активи відображаються в бухгалтерському обліку та бухгалтерській звітності за тією ціною, яку сплатили постачальнику при придбанні плюс додаткові витрати (якщо вони мали місце) на доставку, монтаж та доведення до стану, придатного до використання. В умовах стабільних цін застосування цього принципу цілком виправдано. Однак у періоди досить високої інфляції або з часом звітність, заснована на початкових вартісних оцінках, може давати спотворене уявлення про фінансовий стан та результати діяльності організації.

Інфляція руйнує реальну вартість фінансових активів. Вона може вплинути і на вартість запасів, що належать організації. У міру зростання цін вартість придбання чи виробництва запасів збільшується. Якщо бізнес не може точно враховувати інфляційний ефект, він може занизити вартість проданих товарів (продукції) та завищити маржу валового прибутку. Це спотворення може призвести до спотворення результатів аналізу фінансового результату діяльності.

Інфляція також може створити проблеми для організацій із довгостроковими боргами. З огляду на те, що інфляція по-різному впливає на оцінку різних балансових статей, ключовим моментом у процесі коригування є класифікація об'єктів бухгалтерського обліку на грошові та негрошові. Грошові активи

(зобов'язання) – це облікові об'єкти, які або знаходяться у формі грошей, або будуть оплачені або отримані у вигляді обумовленої суми грошей. Сюди можна віднести кошти, дебіторську та кредиторську заборгованість.

Негрошові активи (зобов'язання) – це облікові об'єкти, реальна грошова оцінка яких змінюється з часом та зміною цін. Для простоти сприйняття до негрошових статей можна зарахувати всі інші облікові об'єкти, не класифіковані як грошові, наприклад, основні засоби та матеріально-виробничі запаси. В силу своєї природи вони мають періодично переоцінюватись.

На сьогодні світовою практикою накопичено великий досвід трансформації бухгалтерської звітності в умовах інфляції, проте методів коригування на інфляційну складову досить мало. Найбільш поширеним з них є метод обліку в грошових одиницях постійної купівельної спроможності (Constant purchasing power accounting). Суть даного методу описана в МСФЗ 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції». У пункті 11 цього стандарту йдеться про те, що показники звіту про фінансовий стан, не відображені в одиницях вимірювання, що діють на кінець звітного періоду, перераховуються із застосуванням загального цінового індексу [2].

Також застосовується спосіб, що базується на поточних витратах. Він використовує справедливу вартість як основну базу вимірювання ступеня зміни цін. Якщо справедлива вартість вища, ніж чиста вартість реалізації та поточна дисконтована вартість, в якості бази вимірювання вартості приймається більша з двох останніх величин. При користуванні методом обліку за поточними витратами необхідно розкривати поточну вартість основних засобів та запасів. Організації повинні вказувати методи розрахунку, що застосовуються при коригуваннях всіх наведених показників. Дані коригувань та перерахунків включаються у відповідні форми фінансової звітності або подаються у примітках до неї як додаткова звітна інформація.

Таким чином, вважаємо за можливе зробити висновок про те, що ігнорування фактору інфляції при ухваленні фінансових рішень призводить до негативних наслідків. Найбільш поширеним методом коригування статей бухгалтерської звітності, який «згладжує» вплив інфляційного фактору, є метод обліку в грошових одиницях купівельної спроможності. Без сумніву можна сказати, що в результаті коригування підвищується ступінь достовірності фінансової інформації, її сумісності, надійності, а також інформативності показників бухгалтерської звітності.

1. Карпова В. Фінзвітність в умовах гіперінфляції: особливості складання. *Все про бухгалтерський облік*. 2016. № 14. С. 19–26.
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

КОГУТ Олена

здобувачка освіти 3 курсу
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

РУДНИК Валентина,

викладачка спеціальних економічних дисциплін
ВСП «Бережанський фаховий коледж
НУБіП України»

ВДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ ЦІЛЕЙ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Удосконалення бухгалтерського обліку з метою управління організацією є ключовим аспектом успішного функціонування будь-якої організації. Бухгалтерія є основним джерелом інформації про фінансовий стан, ефективність та результативність діяльності компанії. Тому постійне вдосконалення бухгалтерського обліку необхідне для ефективного управління організацією.

Для вдосконалення бухгалтерського обліку з метою управління можна розглянути наступні заходи:

– Впровадження сучасних систем обліку та автоматизації бухгалтерських процесів. Програмні системи, такі як ERP (Enterprise Resource Planning) або CRM (Customer Relationship Management), дозволяють спростити та автоматизувати облікові операції, забезпечуючи точність та актуальність даних.

– Оновлення та оптимізація облікових політик та методики. Організації повинні періодично оновлювати свої облікові політики та методики, ґрунтуючись на змінах податкового та бухгалтерського законодавства для того, щоб відповідати сучасним вимогам управління та надавати інформацію, необхідну керівництву для прийняття рішень.

– Розвиток та підготовка кваліфікованих співробітників. Організація повинна інвестувати у навчання та підвищення кваліфікації бухгалтерів та менеджерів з управління, щоб вони мали всі необхідні знання та навички для ефективного

використання інформації, що отримується з бухгалтерського обліку при прийнятті управлінських рішень.

- Впровадження системи управлінського обліку. Це дозволяє виділити та аналізувати відомості, які важливі для управління організацією, такі як витрати, прибуток, ефективність використання ресурсів. Система управлінського обліку повинна бути створена з урахуванням конкретних потреб та цілей організації.

- Розробка та впровадження ключових показників ефективності (KPI). Ключові показники ефективності допомагають оцінити виконання цілей і дозволяють лідерам та управлінцям оцінити ефективність бухгалтерського процесу та його вплив на стратегічні показники організації.

- Залучення бухгалтерії до процесів управління. Бухгалтерам слід брати участь в регулярних нарадах керівництва та взаємодіяти з іншими відділами для обміну інформацією та забезпечення взаємодії даних. Така взаємодія дозволяє бухгалтерії краще розуміти потреби та вимоги організації та адаптувати свою роботу під них.

Інформація є найважливішим ресурсом для бізнесу, особливо коли йдеться про ухваленні управлінських рішень. Щоб приймати обґрунтовані рішення, менеджерам необхідно мати доступ до ряду різних типів інформації, включаючи фінансові, ринкові та операційні дані. Однак отримання та використання цієї інформації може бути складним завданням, існує ряд факторів, які можуть вплинути на якість та корисність доступної інформації. Ми розглянемо типи інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, важливість точної та своєчасної інформації, а також проблеми, з якими стикаються підприємства при отриманні та використанні цієї інформації.

Однією з ключових проблем, з якими стикаються підприємства під час прийняття управлінських рішень, є визначення того, які типи інформації їм потрібно і враховувати. Фінансові дані часто є найважливішим компонентом цієї інформації, оскільки вони дають уявлення про фінансове становище бізнесу. Сюди можуть входити бюджети, звіти про рух грошових коштів та звіти про прибутки та збитки, які можуть допомогти менеджерам визначити сектори, в яких бізнес працює добре, а також сектори, де необхідні покращення[2]. Одним із способів удосконалення бухгалтерського обліку є автоматизація процесів. З використанням спеціалізованого програмного забезпечення можливості людського фактора для виникнення помилок зведено до мінімуму. Це дозволяє знизити ризики та підвищити точність та надійність фінансової звітності. Крім того, автоматизація дозволяє більш

оперативно і точно аналізувати дані та приймати управлінські рішення на основі актуальної інформації.

Однією з головних переваг автоматизації бухгалтерського обліку є підвищення продуктивності праці. Завдяки автоматизованим системам, багато рутинних та трудомістких процесів можуть бути виконані швидше та точніше.

Іншою важливою перевагою автоматизації бухгалтерського обліку є мінімізація помилок. Великий обсяг роботи, який виконується вручну, пов'язаний з ризиком допустити помилку у обчисленнях чи записах. Автоматизовані системи дозволяють знизити вірогідність виникнення подібних помилок, оскільки вони автоматично виробляють необхідні обчислення та виконують контроль за правильністю введених даних.

Іншою важливою складовою автоматизації бухгалтерського обліку є спрощення процесу аналізу фінансової інформації. Завдяки використанню спеціалізованих програм, дані можуть бути представлені у зручному та наочному вигляді, що дозволяє швидко аналізувати поточний фінансовий стан організації, виявляти тренди та прогнозувати розвиток бізнесу.

Другим аспектом, який може значно підвищити ефективність бухгалтерського обліку, є використання системи управлінського обліку. Вона дозволяє відстежувати і аналізувати не тільки фінансову інформацію, а й різні показники, пов'язані з виробництвом, закупівлями, продажами та ін. Це дозволяє керівництву організації отримувати повну картину про процеси, що відбуваються в компанії, і проводити більш якісний аналіз ефективності роботи [1].

Інтеграція управлінського обліку до бухгалтерського є важливим кроком у розвитку сучасних організацій. Управлінський облік служить для ефективного планування, рішення стратегічних завдань та контролю над фінансовим станом підприємства, а бухгалтерський облік необхідний для звітності та дотримання законодавчих вимог.

Ще одним важливим аспектом удосконалення бухгалтерського обліку є навчання та розвиток фахівців у даній галузі. Бухгалтери мають бути грамотними, володіти сучасними технологіями, знати всі зміни та вимоги законодавства. Це дозволить їм ефективно виконувати свої завдання, чітко і точно проводити аналіз фінансового стану підприємства, надавати актуальну інформацію керівництву для прийняття важливих рішень.

Вирішення проблеми підготовки компетентних фахівців у бухгалтерії може бути засновано на оновленні навчальних програм і методики навчання з

урахуванням сучасних вимог та технологій, підготовки та підвищення кваліфікації викладачів, надання студентам більше практичного досвіду через стажування та проєктні роботи в реальних умовах бухгалтерії, створенні стандартів оцінки якості освіти та сертифікації бухгалтерів, встановленні партнерських зв'язків з підприємствами та професійними організаціями для забезпечення обміну знаннями та досвідом.

Основними перевагами вдосконалення бухгалтерського обліку для цілей управління є підвищення ефективності, поліпшення прийняття управлінських рішень, зниження ризиків та можливість оптимального використання ресурсів. Крім того, це створює базу для сталого розвитку підприємства і підвищує його конкурентоспроможність на ринку. Саме тому сучасні організації намагаються не тільки дотримуватися правил бухгалтерського обліку, але й активно впроваджувати нові підходи та технології, щоб бути більш ефективними та успішними.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Довжик О. О. Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на підприємствах. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2012. № 2. С. 174–179.
2. Лаговська О. А. Модифікація завдань бухгалтерського обліку в умовах управління орієнтованого на максимізацію вартості підприємства. *Вісник ЖДТУ*. 2021. № 2 (56). С. 120 – 125.

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

**Відокремлений структурний підрозділ
“Бережанський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і
природокористування України”**

**Збірник
наукових праць за матеріалами
V Всеукраїнської студентської науково-практичної
конференції**

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ
ОСВІТИ, НАУКИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ»**

**12 березня 2025 року
м. Бережани**

РИМАР Вікторія

здобувачка освіти 2 курсу

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

РУДНИК Валентина,

викладачка спеціальних економічних дисциплін

ВСП «Бережанський фаховий коледж

НУБіП України»

ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЇ НА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах інфляції купівельна спроможність грошей знижується, що призводить до неточного порівняння сум, які виникають у результаті операцій та інших подій, що відбуваються в різний час, навіть у межах одного звітного періоду. В таких умовах фінансова звітність не може адекватно відобразити результати діяльності суб'єкта господарювання і повинна бути перерахована з урахуванням інфляції. Національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку визначають різні підходи до відображення впливу інфляції у фінансовій звітності. У статті проаналізовано особливості складання фінансової звітності в умовах інфляції відповідно до цих стандартів та процедури її коригування. Належним чином підготовлена фінансова звітність надає зовнішнім користувачам достовірну та об'єктивну інформацію.

Інфляція постає сьогодні невід'ємною складовою економічного та соціального життя нашої країни, а також однією з головних проблем, які уряд України визначає як пріоритетні для вирішення. Важливо підкреслити, що інфляція є складним і багатогранним явищем, яке не має простих рішень. Як наслідок, рівень інфляції в Україні значно перевищує допустимі межі, характерні для економічно розвинених країн, і щороку перевершує прогнози уряду.

Інфляція впливає на достовірність фінансової звітності, спотворюючи реальну картину діяльності підприємств і ускладнюючи доступ користувачів до об'єктивної інформації про їхні результати та фінансовий стан. Водночас, у контексті глобалізації та активної інтеграції України у світову економіку, забезпечення високої якості та достовірності фінансової звітності стає пріоритетним завданням для вітчизняних підприємств. Відповідно до Концепції

розвитку бухгалтерського обліку та звітності в Україні на середньострокову перспективу, підвищення якості фінансової інформації визначено ключовим напрямом удосконалення обліку та звітності.

Незважаючи на значний внесок багатьох учених у розробку теоретичних і практичних підходів щодо сутності та напрямків відображення інфляції, питання складання фінансової звітності в умовах гіперінфляції залишаються недостатньо вивченими та обґрунтованими. Зокрема, сучасні умови потребують більш детального аналізу процедур і методики підготовки звітності з урахуванням специфіки Національних та Міжнародних стандартів.

У сучасних умовах економічної нестабільності та високих інфляційних очікувань формування та дослідження показників фінансової звітності неможливо без якісного інструментарію аналізу та планування в системі управління діяльністю підприємства. Інфляція, як невід'ємна частина економічного циклу, значно впливає на облік та звітність, ускладнюючи процеси оцінки вартості активів і зобов'язань, а також загальну фінансову прозорість компаній [1]. У цих умовах ефективність управлінських рішень та стійкість бізнесу багато в чому залежать від правильності відображення інфляційних процесів у фінансових документах.

Зміни у макроекономічних показниках, безумовно, впливають на бухгалтерські оцінки та розрахунки, що робить коректне відображення інфляції в фінансовій звітності першочерговим та важливим завданням. Оцінка активів і зобов'язань в процесі інфляційних коливань може спотворювати реальну картину фінансового стану підприємства, що ускладнює прийняття керівництвом стратегічних рішень та знижує довіру інвесторів і партнерів.

Визначимо головні аспекти щодо впливу інфляції на фінансовий стан підприємства [2]:

- ерозія капіталу: інфляція ускладнює нагромадження підприємством достатнього обсягу грошових коштів, необхідних для оновлення основних засобів, що призводить до поступової ерозії капіталу та, як слідство, зниження виробничих можливостей компанії;

- знецінення доходів та додаткові потреби у фонді споживання: через знецінення доходів підприємства виникає потреба в додаткових коштах для збереження реального рівня заробітної плати працівників, оскільки керівництво прагне підтримувати конкурентоспроможність оплати праці на відповідному рівні;

- зниження собівартості продукції: в умовах інфляції собівартість продукції може виявитися заниженою через недооцінку вартості матеріалів, а також вплив знецінених амортизаційних відрахувань, що спотворює реальну картину витрат підприємства;

- зниження вартості активів: інфляційні процеси призводять до зниження реальної вартості активів підприємства, що, у свою чергу, впливає на точність фінансової звітності, ускладнюючи прийняття обґрунтованих фінансових рішень.

Незначні інфляційні процеси практично не впливають на фінансовий стан підприємства та його звітність. Тому помірна інфляція є допустимою і навіть може мати позитивний ефект, адже стимулює власників капіталу до активних інвестицій. В умовах невеликого інфляційного зростання грошові кошти, що не перебувають в обігу, поступово втрачають свою цінність, що спонукає підприємства спрямовувати ресурси в найбільш прибуткові проекти [3].

Відмітимо, що в умовах інфляції та ймовірного зростання цін підприємства намагаються створювати запаси сировини та основних матеріалів. Вони прагнуть придбати більші партії товарів «про запас», адже витрати на їх зберігання часто є меншими за втрати від зростання цін. Крім того, купівля великими партіями знижує витрати на доставку і надає можливість отримати знижки. Таким чином, в умовах інфляції і знецінення національної валюти вартість запасів у незавершеному виробництві підприємств з тривалим циклом зростає, тоді як запаси, що перебувають в обігу, менше впливають на результативність діяльності, адже їх вартість коригується поточними цінами [4, с.16].

Крім того, до активів, що втрачають свою вартість через інфляцію, відносяться основні засоби, зокрема машини та обладнання, які швидко

знецінюються через фізичне та моральне старіння. Довгострокові активи, такі як цінні папери та дебіторська заборгованість, також дуже чутливі до інфляційних процесів. Доцільно виділити такі підходи в системі прийняття ефективних управлінських рішень на основі обраної методики, а також певних процедур та алгоритмів оцінки показників бухгалтерської звітності [5]:

- історично сформовані витрати за постійної купівельної спроможності національної валюти;
- поточна вартість у номінальному обчисленні національної валюти;
- поточна вартість за постійної купівельної спроможності національної валюти.

Підсумовуючи зазначене вище, відмітимо, що вплив інфляції на фінансовий стан підприємства є багатогранним і вимагає від управлінців розуміння різних аспектів та адаптації фінансових стратегій. Помірна інфляція може мати позитивний ефект, стимулюючи інвестиції та активізацію економічної діяльності. Однак високі інфляційні показники значно ускладнюють управління підприємством, зокрема через ерозію капіталу, знецінення доходів, а також зниження вартості активів і собівартості продукції.

Ефективне управління підприємством в умовах інфляції вимагає постійного коригування фінансової звітності, зокрема переоцінки основних засобів, обґрунтованого підходу до формування запасів та вдосконалення системи обліку. Крім того, для зниження ризиків важливо враховувати динаміку інфляційних процесів при укладенні фінансових угод та визначенні реальної вартості активів. Тому лише комплексний підхід дозволить підприємству підтримувати стабільність і ефективність діяльності, навіть в умовах економічної нестабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багінська Н.М. Вплив інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства в умовах глобалізаційних викликів. Матеріали XLVIII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 13-15 березня 2019 р. URL:

<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm2019/paper/view/6841> (дата звернення: 20.02.2025р.).

2. Інфляція: причини, види, наслідки для економіки і простих людей. Fibi - пошук і підбір фінансових продуктів в Україні, кредити, депозити, карти. URL: <https://fibi.tech/wiki/inflyaciya-prichini-vidi-naslidki> (дата звернення 20.02.2025р.).

3. Кириченко О., Кім Ю. Вплив інфляційних процесів на фінансову безпеку підприємства. Економіка та держава. 2019. № 1. С. 13-16. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2009/6.pdf (дата звернення: 22.02.2025р.).

4. Коригування фінансової звітності на показники інфляції. URL: <https://online.dtki.ua/2017/10/46984> (дата звернення: 24.02.2025р.).

5. Труніна І.М. Особливості складання фінансової звітності в умовах гіперінфляції за національними і міжнародними стандартами. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Випуск 14. С. 1010-1015. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/203.pdf> (дата звернення: 25.02.2025р.).

КОРБИЛО Юліана

здобувачка освіти 3 курсу
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник:

РУДНИК Валентина,

викладачка спеціальних економічних дисциплін
ВСП «Бережанський фаховий коледж
НУБіП України»

ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Здійснення зовнішньоекономічної діяльності відповідно до правил міжнародного бізнесу є важливою і невід’ємною сферою господарської діяльності суб’єктів підприємництва. Законодавча база та нормативно-правові акти [1-4] регламентують правові та організаційні засади зовнішньоекономічної діяльності в Україні щодо норм і правил міжнародної торгівлі та зобов’язань України в рамках міжнародних угод. Облік зовнішньоекономічної діяльності в сучасних складних соціально-економічних умовах набуває особливої

актуальності та надзвичайної значущості для суб'єктів підприємництва, що провадять зовнішньоекономічну діяльність.

Експортні операції є ваговою складовою зовнішньоекономічної діяльності країни. Експорт передбачає продаж товарів (виконання робіт, надання послуг) іноземним суб'єктам господарювання, окрім передачі майна суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності іноземному контрагенту за кордоном як натуральної частки участі у формуванні статутного капіталу при спільній господарській діяльності. Також є поширеними господарські операції реекспорту: продаж іноземним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності та вивезення за межі країни товарів, раніше імпортованих на митну територію країни. Розширення товарної номенклатури в зовнішньоекономічних зв'язках країни – диверсифікація експорту – удосконалення структури номенклатури товарів.

До експортних операцій належать: продаж товару іноземним суб'єктам господарювання; реекспорт; завершене вивезення товару у вільний обіг за межами митного кордону (відсутність зобов'язань стосовно повернення товару, ст. 82 Митного кодексу України); фізичне місцезнаходження товару за межами митної території (перебувають під митним контролем, ст. 83 Митного кодексу України) [1].

Першочерговим завданням суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності є пошук іноземного контрагента (покупця товарів, замовника послуг) та укладання з ним зовнішньоекономічного договору (контракту) відповідно до умов міжнародних поставок регламентованих Інкотермс. Після цього, на початковому етапі експорту товарів необхідно пройти акредитаційні процедури на митниці та отримати обліковий номер. На цьому етапі подається заява спеціального зразка про взяття на облік особи-резидента (одноразова процедура). На наступному етапі подаються документи на товари до митниці (у тому числі сертифікат якості товару, сертифікат походження товару, фітосанітарний сертифікат, карантинний сертифікат, міжнародний ветеринарний сертифікат тощо). Здійснюється сплата мита, якщо воно передбачено митним режимом. За необхідності суб'єкт

підприємництва отримує ліцензію на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Документальний супровід експортних операцій формується із переліку наступних первинних документів: інвойс (рахунок-фактура), виданий на покупця-нерезидента; накладна, калькуляційний розрахунок, товаросупровідні документи, акт приймання-передачі товару, навантажувальні відомості, пакувальні аркуші, вантажна митна декларація.

На підставі чинного законодавства банк контролює дотримання резидентом установлених законодавством строків розрахунків за: митне оформлення продукції або виконання резидентом робіт (послуг), надання транспортних, страхових послуг тощо. Відлік законодавчо встановленого строку розрахунків банк починає з наступного календарного дня після оформлення митної декларації або підписання акту, рахунку (інвойсу) чи іншого документу, який засвідчує виконання робіт, надання транспортних, страхових послуг.

Імпортні операції передбачають ввезення товарів на митну територію певної країни. Імпортні товари здебільшого мають широкий попит для споживання на території країни, до якої вони ввезені. Крім цього є поняття імпорту товарів (у вигляді запасів, комплектуючих тощо) для забезпечення внутрішнього товарного виробництва експортної діяльності.

Розрізняють видимий імпорт (імпорт товарів) і невидимий імпорт (імпорт послуг). Один із митних режимів має назву реімпорт: товари, що були вивезені або оформлення для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільнення від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Оприбуткування імпортних товарів відображають в обліку за первісною вартістю – собівартістю придбаних імпортних товарів, яка складається із фактичних витрат (суми згідно договірних умов, ввізне мито, непрямі податки, транспортно-заготівельні витрати, інші витрати, безпосередньо пов'язані з

придбанням імпортованих товарів та доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання).

Належна організація бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності передбачає вирішення наступних завдань:

- контроль за збереженням товарних цінностей;
- забезпечення виконання умов зовнішньоекономічних контрактів (договорів);
- збір, опрацювання, групування, обчислення курсових різниць на звітну дату та подання обліково-аналітичної інформації зацікавленим користувачам;
- своєчасне та неупереджене формування та подання фінансової звітності;
- визначення рентабельності здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- формування даних про заборгованість між контрагентами та повідомлення про дотримання розрахункової дисципліни;
- організація внутрішньогосподарського обліку і звітності для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Таким чином, здійснення зовнішньоекономічної діяльності в межах законодавчого та нормативно-правового поля з дотриманням норм і правил міжнародних поставок, регламентованих Інкотермс сприятиме достовірному відображенню експортно-імпортованих господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку та забезпечить своєчасність формування неупередженої інформаційної бази щодо дебіторсько-кредиторської заборгованості суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Митний кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>. Редакція від 27.07.2024 р. (дата звернення: 26.02.2025р.).

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» від 01.01.2012р.

URL : <https://ips.ligazakon.net/document/MU17040>. Редакція від 04.07.2023р. (дата звернення: 27.02.2025р.).

3. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000р. № 193. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>. Редакція від 17.02.2023р. (дата звернення: 27.02.2025р.).

4. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 31.12.2023р. №959-XII. Редакція від 03.09.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 28.02.2025р.).